

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 24 (1521)

2017. gada 9. maijā

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2017. gada 18. nedēļā Latvijā

2017. gada 18. nedēļā (01.05. – 07.05.) monitoringā iesaistītajās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs (informācija saņemta no 65 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumi netika reģistrēti (17. nedēļā – viens gripas gadījums jeb vidēji 1,0 uz 100 000 iedz.).

Pacientu vēršanās ambulatorajās iestādēs citu AAEI gadījumos salīdzinājumā ar 17. nedēļu ir samazinājusies par 45,1%, kas daļēji skaidrojams ar īsu darba nedēļu (divas darba dienas). Vidēji reģistrēti 489,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (17. nedēļā – 891,0 uz 100 000 iedz.).

Pacientu vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

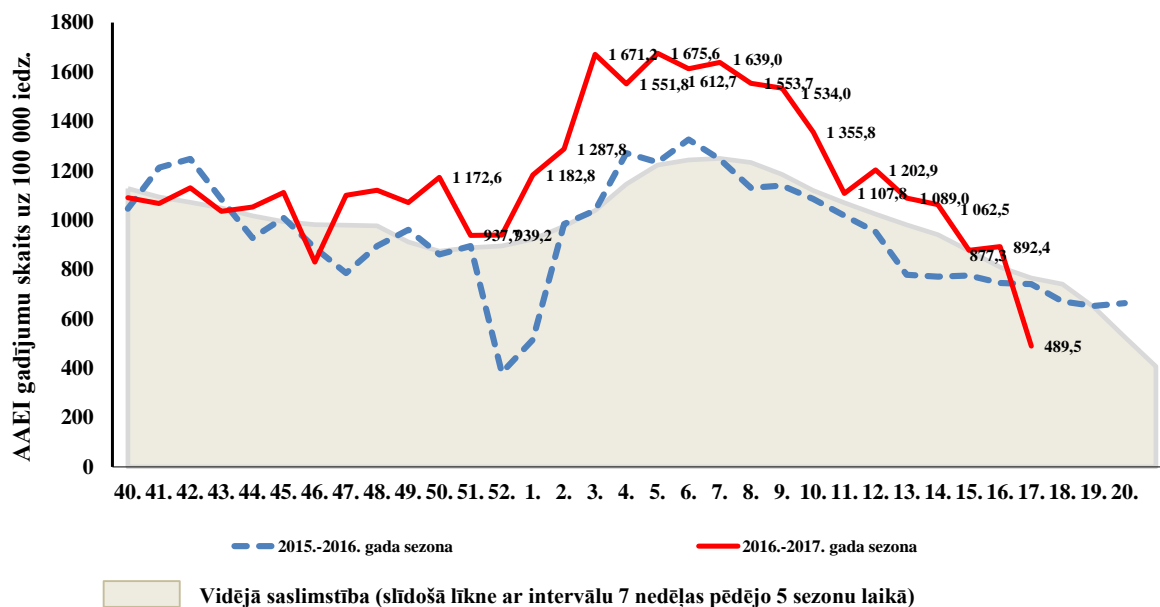
	Vecuma grupas	14.ned.	15.ned.	16.ned.	17.ned.	18.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1062,5	877,3	892,4	891,0	489,5	-45,1
	0-4	5154,6	4333,5	4842,7	4524,7	2064,3	-54,4
	5-14	3637,1	3099,9	3007,7	2952,8	1764,2	-40,3
	15-64	656,9	547,9	496,5	532,0	299,5	-43,7
	65 un >	177,9	89,5	145,0	138,5	67,3	-51,4
Gripa	Vidēji	22,6	11,1	7,8	1,0	0,0	-100,0
	0-4	0,0	20,6	19,1	0,0	0,0	0,0
	5-14	60,3	21,7	9,9	0,0	0,0	0,0
	15-64	23,0	12,3	8,9	1,5	0,0	-100,0
	65 un >	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	21,7	11,1	7,8	13,5	3,1	-77,2
	0-4	38,2	103,2	19,1	76,0	0,0	-100,0
	5-14	40,2	32,5	19,9	29,7	0,0	-100,0
	15-64	20,2	3,1	6,0	5,9	4,7	-20,4
	65 un >	14,0	5,0	4,8	14,3	0,0	-100,0

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 18. nedēļā samazinājusies vidēji par 77,2%. Samazinājums tika novērots visās vecuma grupās.

¹ klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās iestādēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

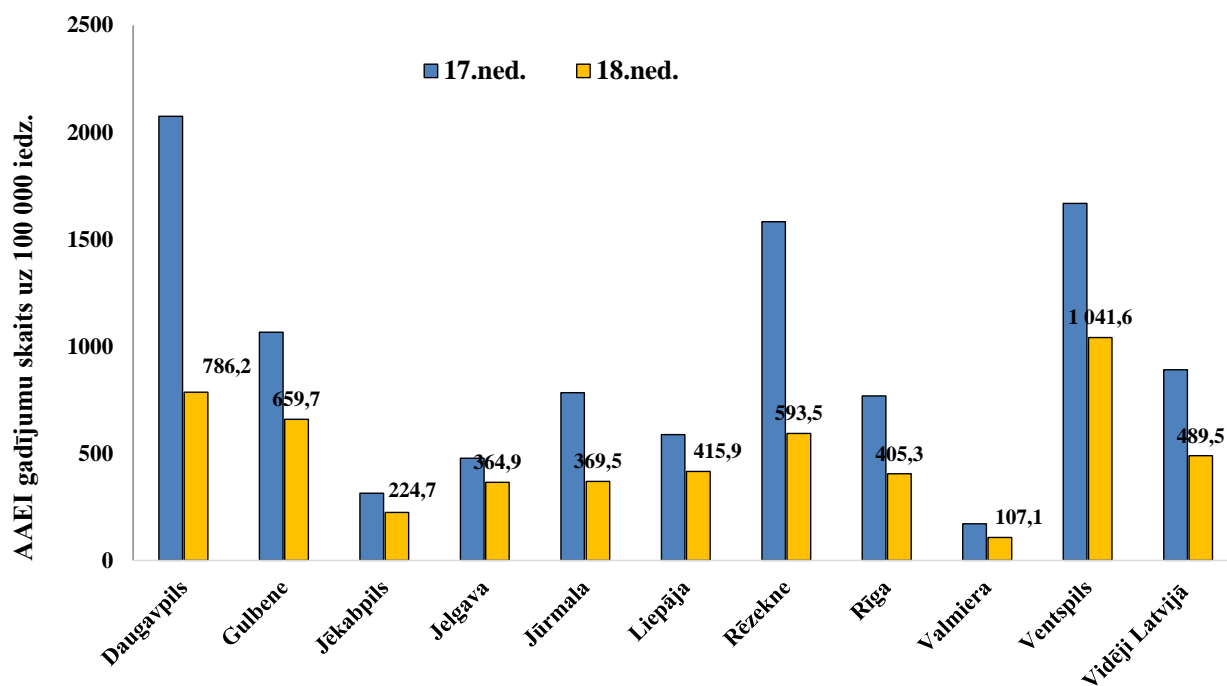
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AA EI gadījumos 2016.—2017. gada sezonā salīdzinājumā ar 2015.—2016. gada un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem

Pacientu vēršanās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs AA EI gadījumos 2017. gada 18. nedēļā bijusi ievērojami zemāka nekā iepriekšējā 2015.—2016. gada sezonā un arī zemāka nekā pēdējo piecu sezonu vidējie rādītāji attiecīgajā laika periodā, kas skaidrojams ar īsu darba nedēļu.

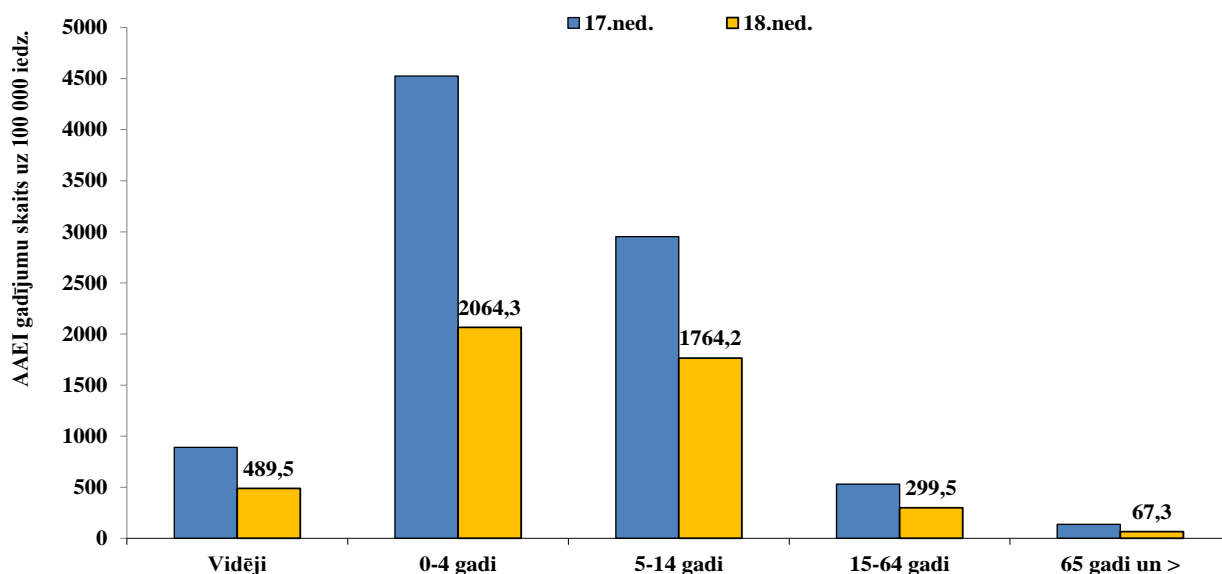
AA EI atsevišķās monitoringa teritorijās

Vēršanās AA EI gadījumos ambulatorajās iestādēs monitoringā iekļautajās teritorijās 18. nedēļā samazinājusies visās teritorijās. Visaugstākā intensitāte bijusi Ventspilī.

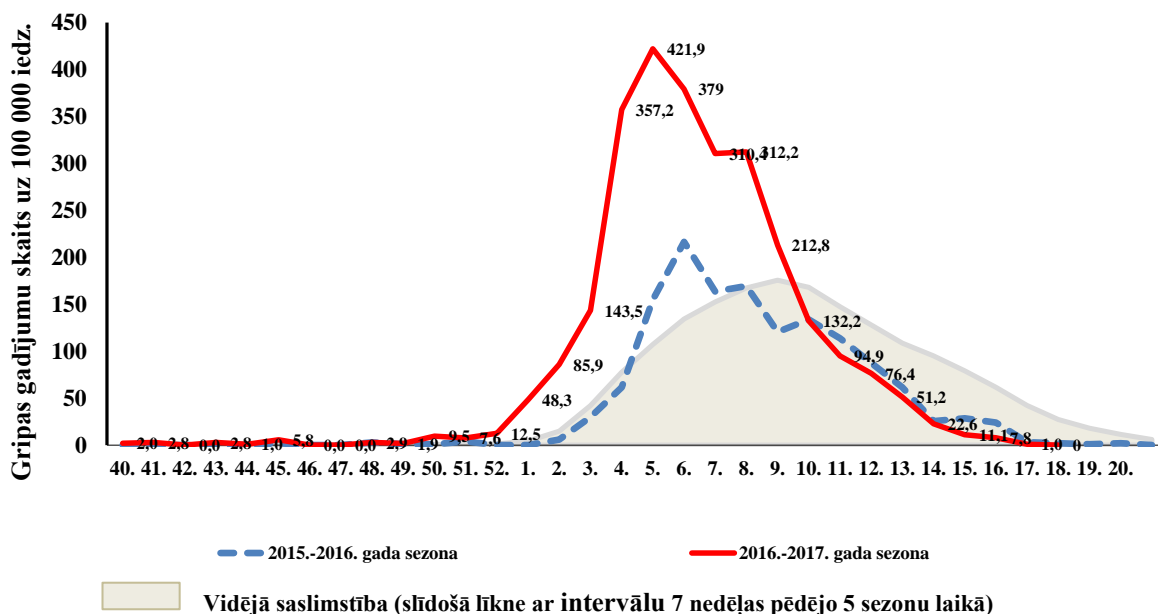

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā AAEI intensitāte reģistrēta bērnu vecuma grupās. 2017. gada 18. nedēļā saslimstība samazinājusies visās vecuma grupās.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2016.—2017. gada sezonā salīdzinājumā ar 2015.—2016. gada un pēdējo piecu sezonu vidējiem rādītājiem

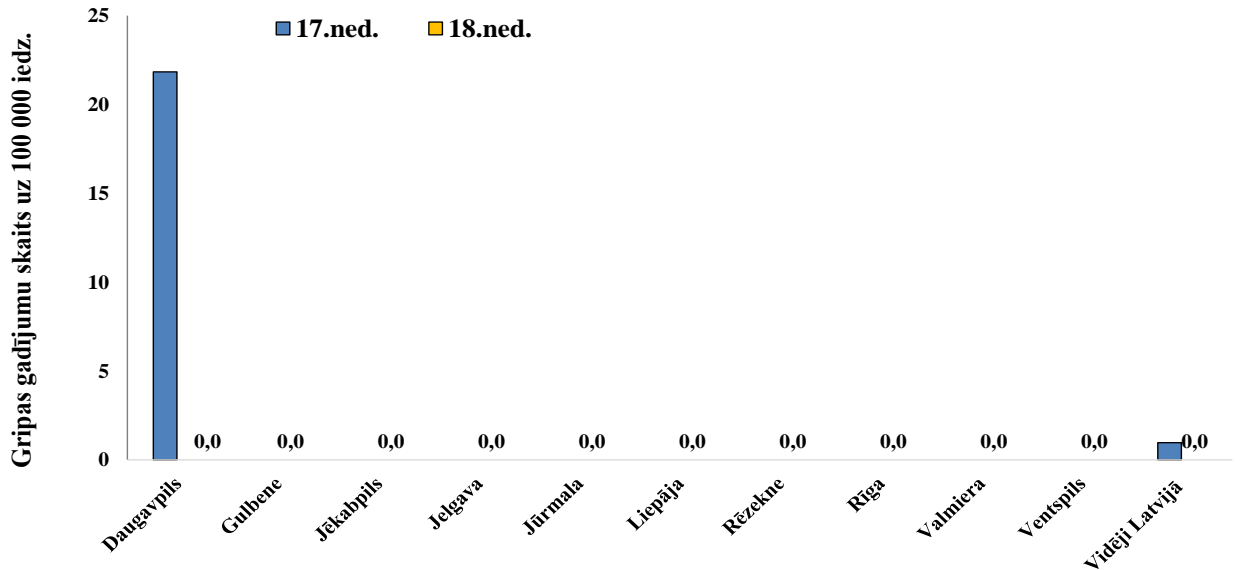

Gripas aktivitātes samazināšanās tendence saglabājusies kopš 2017. gada 6. nedēļas un kopš 14. nedēļas tā nepārsniedz (ECDC aprēķināto)³ epidēmisko sliekšni. Pēdējās aizvadītajās nedēļās pacientu vēršanās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs gripas gadījumos bijusi līdzīga iepriekšējās 2015.–2016. gada sezonas rādītājiem attiecīgajā laika periodā, kas atbilst starpsezonu līmenim, kad tiek reģistrēti tikai sporādiski gripas gadījumi.

³ <http://flunewseurope.org/CountryData?country=LV>

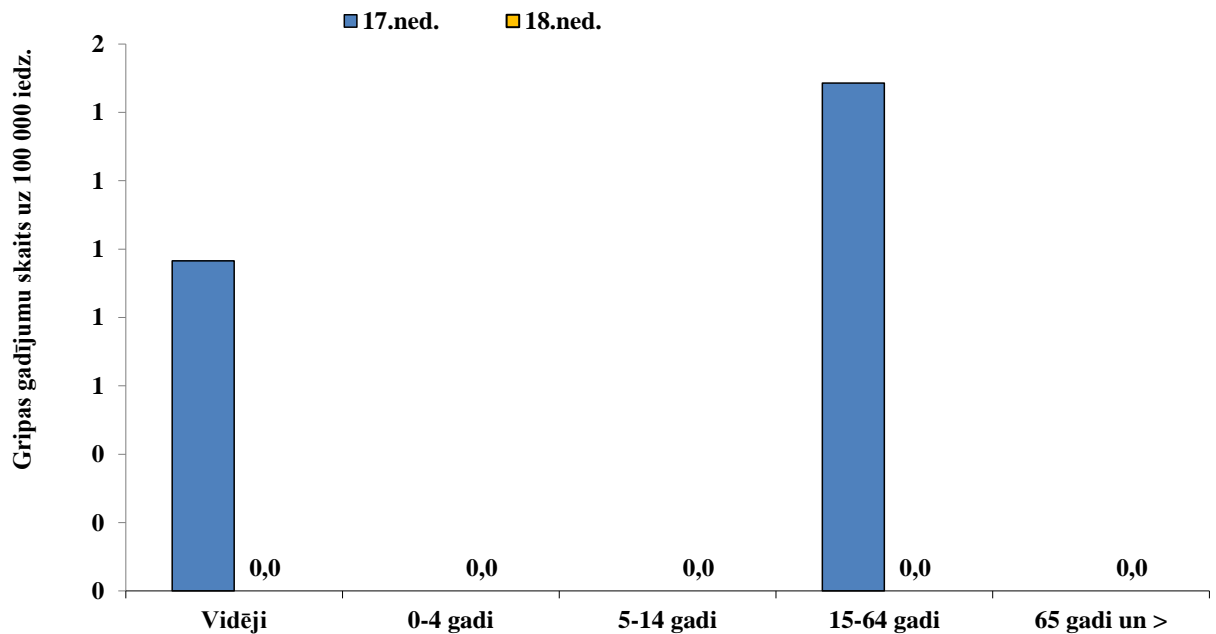
Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

Ne vienā no 10 monitoringā iesaistītajām teritorijām gripas gadījumi (gripa noteikta klīniski) monitoringā iesaistītajās ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs 18. nedēļā netika reģistrēti (17. nedēļā bija reģistrēts viens gripas gadījums Daugavpilī).

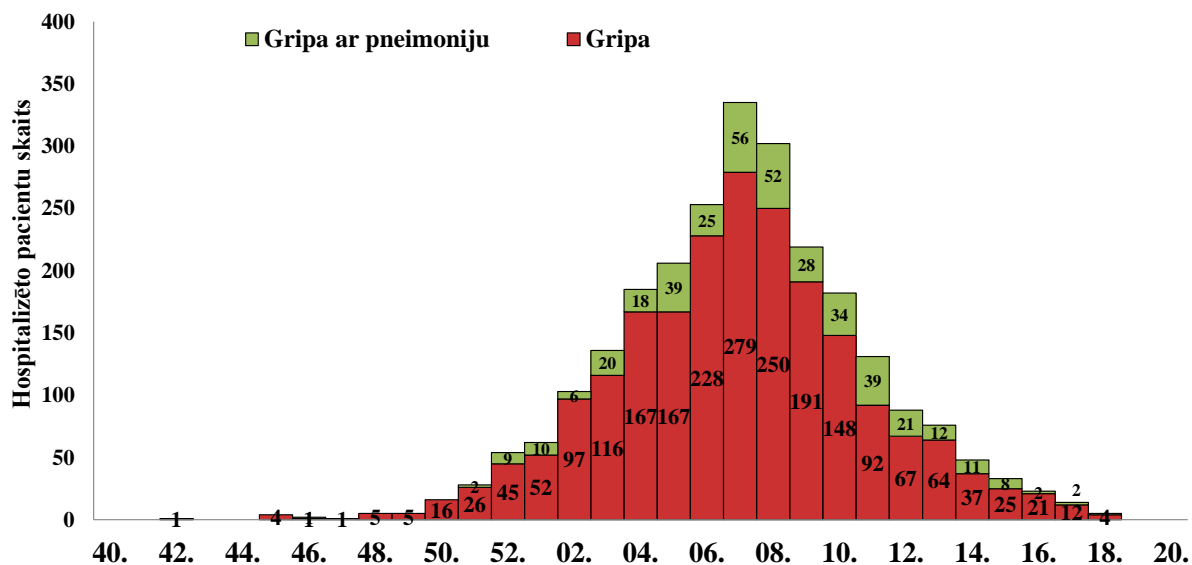
Gripa atsevišķās vecuma grupās

2017. gada 17. nedēļā vienīgais reģistrētais gripas gadījums (Daugavpilī) bijis 15–64 vecuma grupā.

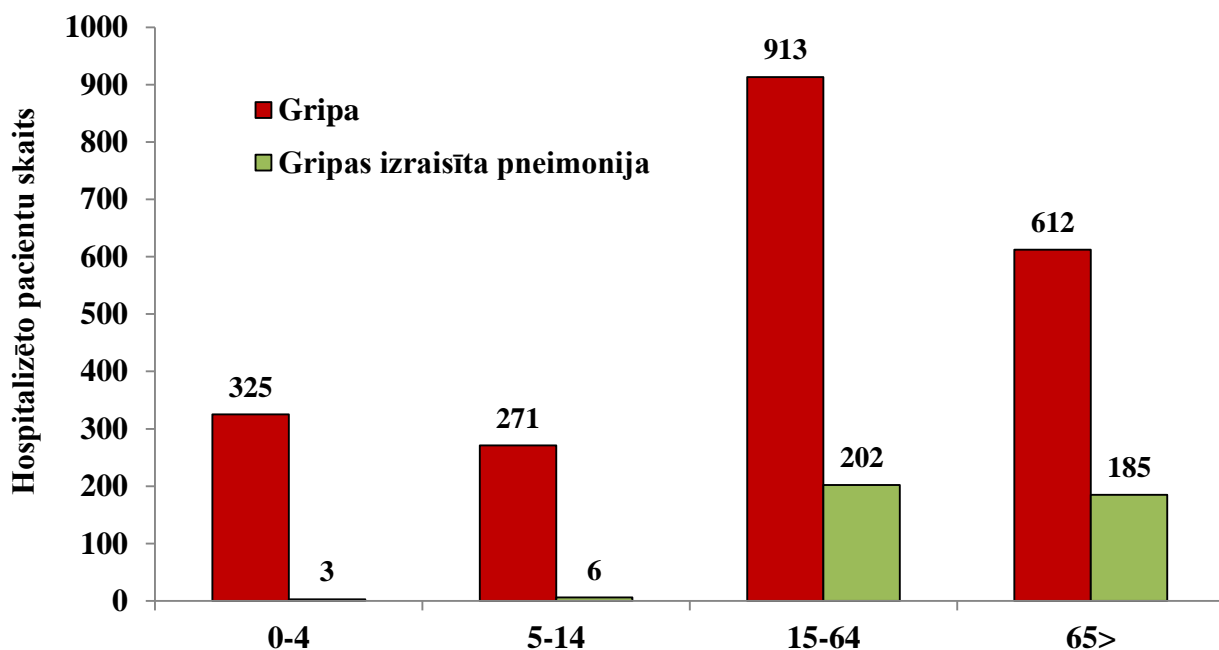
Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos

Stacionēto pacientu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo 17. nedēļu samazinājies par 71%. Stacionēti četri pacienti gripas gadījumos (Rīgā un Valmierā) un viens pacients gripas pneimonijas gadījumā (Rīgā). 2017. gada 17. nedēļā hospitalizēti 14 acienti, no tiem 12 gripas un divi gripas izraisītās pneimonijas gadījumos (Daugavpils un Rīgas slimnīcās).

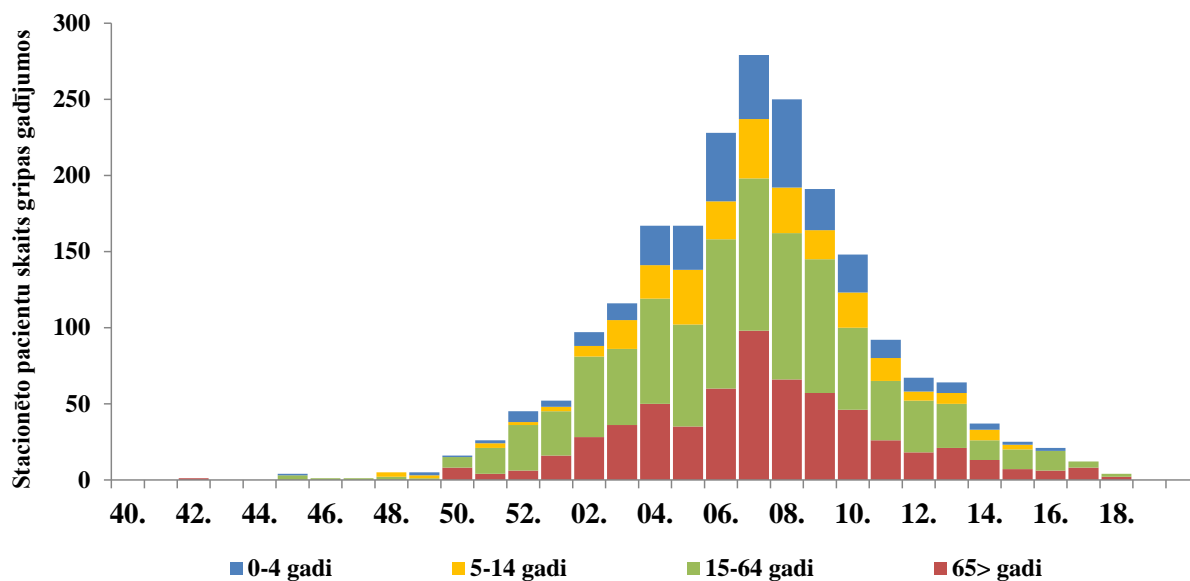

Hospitalizētie pacienti gripas gadījumos pa vecuma grupām

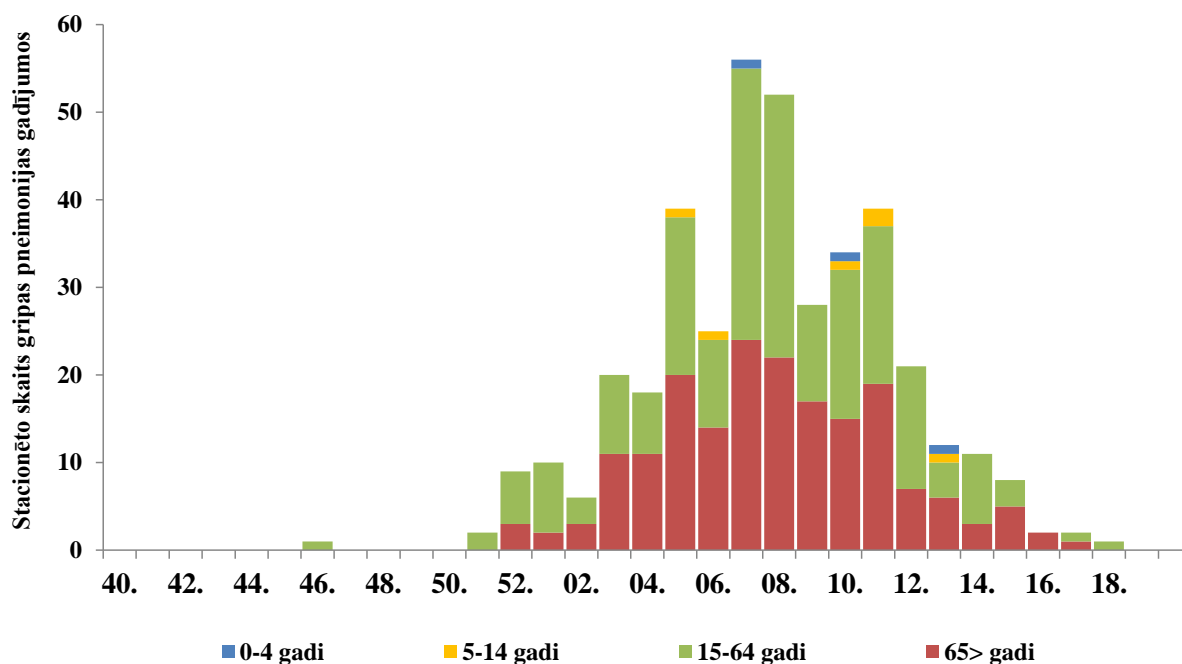
Kopš sezonas sākuma kopā ziņots par 2 517 hospitalizētiem pacientiem: 2 121 gripas gadījumos (43% vecumā 15-64 gadi, 29% – 65un> gadi, 13% – 5-14 gadu un 15% – 0-4 gadu vecuma grupā) un 396 gripas izraisītas pneimonijas gadījumos (51% vecumā 15-64 gadi, 47% – 65un> gadu vecuma grupā, 1,5% – 5-14 gadu un >1% – 0-4 gadu vecuma grupā).

2017. gada 18. nedēļā gripas gadījumos hospitalizētie pacienti bija 15–64 gadu (divi pacienti) un 65un > gadu vecuma grupā (divi pacienti).

2017. gada 18. nedēļā viens pacients, kurš tika hospitalizēts saistībā ar gripas izraisīto pneimoniju bijis 15–64 gadu vecuma grupā.

Letālie gadījumi 2016.–2017. gada sezonā

Saņemts viens paziņojums par nāves gadījumu 18. nedēļā pacientam ar laboratoriski apstiprinātu *B tipa* gripu. Pacientam bijušas smagas hroniskas saslimšanas: sirds-asinsvadu un hroniska nieru slimība. Pacients nebija vakcinēts pret gripu šajā sezonā.

Kopš sezonas sākuma pavisam saņemti 39 paziņojumi par letālo iznākumu pacientiem, kuriem noteikta gripa – 25 gadījumos laboratoriski apstiprināta *A tipa* gripa (t.sk. 19 apkaštips A/H3), 13 – *B tipa* gripa (t.sk. astoņi *B/Yamagata* un viens *B/Victoria*) un vienā gadījumā gripa noteikta klīniski (pacients miris mājās). Pacientu dzimums – 19 sievietes un 20 vīrieši. Pacientu vecums no 49 līdz 95 gadiem; vidējais vecums – 79 gadi; 34 (87%) no mirušajiem bija vecumā virs 70 gadiem.

Elpceļu vīrusu noteikšana

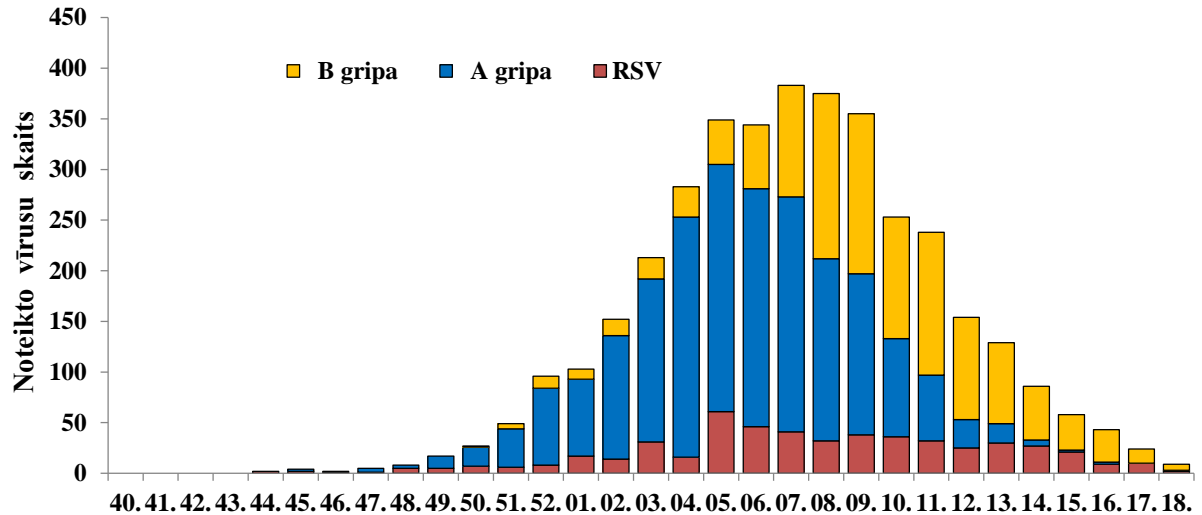
SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā 2017. gada 18. nedēļā izmeklēts 21 klīniskais paraugs (17. nedēļā - 67). Gripas vīrusi noteikti 33% paraugu (17. nedēļā 21%). Noteikti septiņi gripas vīrusi – viens *A tipa* un seši *B tipa*. (17. nedēļā – 14 *B tipa* gripas vīrusi).

Noteikti arī citi elpceļu infekciju vīrusi (kopā 13), no tiem rinovīrusi (2), respiratori sincitiālais vīruss (2), cilvēka metapneimovīruss (2), adenovīrusi (3), bokavīruss (1) un enterovīrusi (2).

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	39					5				1					6	15,4	0,0	0
41.	32					2			2	4				2	10	31,3	0,0	0
42.	52			1		2			5	8		2	1	3	22	42,3	0,0	0
43.	68			1		3			3	5					12	17,6	0,0	0
44.	73					14		2	3	1			1		21	28,8	0,0	2,7
45.	59	2				5		2	4	2		1			16	27,1	3,4	3,4
46.	67	1			1	8	1	1	4	1	1	1			19	28,4	1,5	1,5
47.	88	4						1	10			3	1		19	21,6	4,5	1,1
48.	82	3				7	1	5	8	7	2	4		4	41	50,0	3,7	6,1
49.	112	12				4		5	8	9		6	1	5	50	44,6	10,7	4,5
50.	138	19	1		1	7	1	7	11	11	1	9	7	1	76	55,1	14,5	5,1
51.	181	38	5			9	1	6	3	6		3	2		73	40,3	23,8	3,3
52.	233	76	12		1	7	3	8	17	20	2	17	9	4	176	75,5	37,8	3,4
01.	268	76	10			4	1	17	32	18	8	12	11	1	190	70,9	32,1	6,3
02.	329	122	16			2	3	14	12		3	6	4	1	183	55,6	41,9	4,3
03.	397	161	21		2	4		31	13	15	5	15	6		273	68,8	45,8	7,8
04.	549	237	30			4		16	7	11	4	3	4	1	316	57,6	48,6	2,9
05.	610	244	44			3	1	61	15	15	11	13	9	4	416	68,2	47,2	10
06.	584	235	63	1		3	3	46	20	16	6	15	9	3	417	71,4	51,0	7,9
07.	597	232	110	1		1		41	19	17	5	15	12	2	455	76,2	57,3	6,9
08.	609	180	163	1				32	14	18	7	6	7	1	429	70,4	56,3	5,3
09.	551	159	158	1		2	1	38	14	17	20	9	8	2	429	77,9	57,5	6,9
10.	440	97	120			2		36	14	17	13	11	6		316	71,8	49,3	8,2
11.	403	65	141			2		32	13	18	14	11	8		304	75,4	51,1	7,9
12.	323	28	101			1	3	25	8	13	6	5	6		196	60,7	39,9	7,7
13.	239	19	80	1			4	30	12	28	7	7	2	2	192	80,3	41,4	12,6
14.	203	6	53	1		2		27	5	27	10	9	2	3	145	71,4	29,1	13,3
15.	113	2	35			1		21	5	16	12	2	1		95	84,1	32,7	18,6
16.	120	2	32					9	12	14	9	2	2	2	84	70,0	28,3	7,5
17.	67		14					10	6	13	8	6	2	6	65	97,0	20,9	14,9
18.	21	1	6			1		2	3	2	2	1		2	20	95,2	33,3	9,5
Kopā	7647	2021	1215	8	5	105	23	525	302	350	156	194	121	49	5074	66,4	42,3	6,9

Kopš sezonas sākuma pavisam noteikti 3 236 gripas vīrusi: 2 021 (62%) *A tipa* gripas vīrusi (no tiem 324 tipēti – visi kā A/H3) un 1 215 (38%) *B tipa* gripas vīrusi; no tiem 172 raksturoti kā *B/Yamagata* līnijas (nav iekļauts trīs-komponentu vakcīnā) un 25 – *B/Victoria* līnijas (iekļauts trīs-komponentu vakcīnas sastāvā).

Laboratoriski noteikto *A tipa*, *B tipa* gripas vīrusu un RSV skaits pa nedēļām

Gripas vīrusu ģenētiskais raksturojums

Kopš sezonas sākuma ģenētiski raksturoti 34 *A tipa* gripas vīrusi – visi kā *A/HongKong/4801/2014(H3N2)*–līdzīgs vīruss un 45 *B tipa* gripas vīrusi, kuri raksturoti kā *B/Phuket/3073/2013Yamagata* -līnijas (nav iekļauts trīs komponentu sezonālā gripas vakcīnā).

Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

No 31 ģimenes ārsta praksēm, kas iesaistītas gripas monitoringa tīklā Rīgas pilsētā, desmit veic pacientu izmeklēšanu elpceļu vīrusu noteikšanai. Kopš sezonas sākuma piecās ģimenes ārstu praksēs tika izmeklēts 55 pacienti ar aizdomām par gripas infekciju. Divdesmit gadījumos (22/55 jeb 40%) apstiprināta gripa, t.sk. 17 gadījumos noteikts *A tipa* gripas vīruss un piecos gadījumos – *B tipa* gripas vīruss. Noteikti citi elpceļu vīrusi – seši koronavīrusi, divi paragripa IV tipa, divi rinovīrusi, divi cilvēka metapneimovīrusi, viens respiratori sincitiālais vīruss, viens adenovīruss un viens bokavīruss.

Secinājumi

Kopš aprīļa sākuma Latvijā tiek novērota zema gripas intensitāte, kas atbilst starpsezonu līmenim, kad galvenokārt tiek reģistrēti sporādiski gripas gadījumi.

2017. gada 18. nedēļā ambulatorajās veselības aprūpes iestādēs gripas gadījumi netika reģistrēti. Stacionārās veselības aprūpes iestādēs (Daugavpilī un Rīgā) hospitalizēti pieci pacienti saistībā ar gripas infekciju.

SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā 2017. gada 18. nedēļā izmeklēts 21 klīniskais paraugs, no tiem septiņos paraugos (33%) noteikti gripas vīrusi – viens *A tipa* un seši *B tipa*.

Par gripas epidēmijas beigām, pamatojoties uz 2006. gada 21. novembra noteikumu Nr. 948 „Noteikumi par gripas pretepidēmijas pasākumiem” 8.¹ punktā noteikto, SPKC ir paziņojis š. g. 19. aprīlī .

Eiropas gripas uzraudzības tīkla informācija par 2017. gada 17. nedēļu.
[/http://flunewseurope.org/](http://flunewseurope.org/)

2017. gada 17. nedēļā 40 PVO Eiropas reģiona valstis informēja par zemu gripas intensitāti. Par plašu gripas izplatību ziņoja Horvātija, par reģionālo – Zviedrija un Turcija, 22 valstis informēja par lokālo vai sporādisku gripas izplatību un 15 valstīs gripas aktivitāte netika novērota.

Gripas pozitīvo paraugu īpatsvars 17. nedēļā atgriezies pirms-sezonas līmenī - 10% (16. nedēļā – 13%). *A tipa* gripas vīrusi noteikti 5% un *B tipa* 95% gadījumu. Šī bija sestā nedēļa šajā sezonā, kad Eiropas reģionā dominēja *B tipa* gripas vīrusi, taču kopējais šo vīrusu skaits paliek zems. Par dominējošo *B tipa* gripu informēja 11 valstis vai reģioni - Ziemeļīrija, Skotija, Norvēģija, Igaunija, Latvija, Rumānija, Moldova, Ukraina, Armēnija, Turcija un Krievijas Federācija.

Gripas vīrusu noteikšana un tipēšana tīkla ietvaros

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros š.g. 17. nedēļā izmeklēts 421 paraugs. Noteikts 41 gripas vīruss: divi (5%) *A tipa* un 39 (95%) *B tipa* gripas vīrusi.

Vīrusa tips un apakštips	17. nedēļa		2016.-2017. gada sezona kopā	
	Skaits	% ^a	Skaits	% ^a
A gripa	2	5	16 235	90
<i>A(H1N1)pdm09</i>	0	0	186	1
<i>A(H3N2)</i>	2	100	13 567	99
A netipēts	0	-	2 482	-
B gripa	39	95	1 834	10
<i>B/Victoria</i> līnija	7	90	340	44
<i>B/Yamagata</i> līnija	1	10	431	56
Nav noteikta līnija	31	-	1 063	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	41 / 421	10	18 069 / 49 931	36

Kopš sezonas sākuma 90% paraugu noteikts *A tipa* gripas vīruss. No visiem paraugiem, kuros noteikts *A tipa* gripas vīrusa apakštips, 99% paraugu tas tipēts kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 56% bija no *B/Yamagata* līnijas un 44% – *B/Victoria* līnijas.

Par SARI uzraudzību un stacionētiem apstiprinātiem gripas gadījumiem

2017. gada 17. nedēļā astoņas no 10 valstīm, kuras sniedza datus par smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) uzraudzību, informēja par 516 SARI gadījumiem, no tiem 131 tika izmeklēts un 13 (10%) noteikti gripas vīrusi, par kuriem ziņojušas četras valstis (Armēnija, Gruzija, Moldovas republika un Krievijas Federācija).

Savukārt no deviņām valstīm, kuras apkopo informāciju par stacionētiem pacientiem ar laboratoriski apstiprinātu gripu intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un citās nodaļās, 17. nedēļā informācija par gripas gadījumiem nav saņemta.

Kopš sezonas sākuma lielākā daļa hospitalizēto pacientu, kuriem laboratoriski tika apstiprināta gripa, bija pacienti 65 un > gadu vecuma grupā. No visiem 2 598 ITN gadījumiem, par kuriem ir pieejami dati par vecumu un gripas vīrusu tipēšanas rezultātiem, lielākā daļa (64%) pacientu bijuši vecumā 65 un > gadi, 31% pacientu vecumā no 15 līdz 64 gadiem un 5% jaunāki par 15 gadiem.

Ziņots par 931 nāves gadījumu, no tiem 532 nāves gadījumi bija reģistrēti ITN un 399 gadījumi citās slimnīcu nodaļās; 758 (81%) pacienti bija vecāki par 65 gadiem; 99% gadījumu bija saistīti ar *A tipa* gripas vīrusiem; no visiem tipētiem gripas vīrusiem >99% tipēti kā *A/H3N2*.

Noteikto ārpus uzraudzības tīkla gripas vīrusu tipēšana

Ārpus gripas uzraudzības tīkla š.g. 16. nedēļā izmeklēti 8 173 paraugi. Noteikti 847 gripas vīrusi: 21% *A tipa* un 79% *B tipa* gripas vīrusi. Kā parasti gripas sezonas otrajā pusē *B tipa* gripas vīrusu proporcija palielinās. No visiem paraugiem, kuros noteikts *A tipa* gripas vīrusa apakštips, (49) 94% paraugu tas tipēts kā *A/H3N2*. No raksturotajiem 4 *B tipa* gripas vīrusiem visi (100%) tipēti kā *B/Yamagata* līnijas.

Vīrusa tips un apakštips	17. nedēļa		2016.-2017. gada sezona kopā	
	Skaitis	% ^a	Skaitis	% ^a
Influenza A	123	17	109 698	88
<i>A(H1N1)pdm09</i>	0	0	359	1
<i>A(H3N2)</i>	30	100	39 211	99
A netipēts	93	-	70 128	-
Influenza B	582	83	14 541	12
<i>B/Victoria</i> līnija	0	0	322	23
<i>B/Yamagata</i> līnija	6	100	1 058	77
Nav noteikta līnija	576	-	13 161	-
Noteikti vīrusi / Izmeklēti paraugi	705 / 8 034	-	124 239/566 420	-

Kopš 2016. gada 40. nedēļas, līdzīgi rezultātiem iegūtiem tīkla ietvaros, ārpus gripas uzraudzības tīkla (slimnīcās, skolās, pansionātos un citās aprūpes iestādēs) visbiežāk (88%) tika noteikts *A tipa* gripas vīruss, no tiem 99% *A/H3N2*. No raksturotiem *B tipa* gripas vīrusiem 77% noteikti *B/Yamagata* līnijas un 23% *B/Victoria* līnijas vīrusi, kas atšķiras no tīkla datiem, kur *B/Yamagata* un *B/Victoria* līnijas vīrusu proporcijas sezonas laikā sadalījās vienmērīgi. Atšķirīgas proporcijas saistītas ar Latvijas, Slovēnijas un Norvēģijas datiem, kur dominē *B/Yamagata* līnijas vīrusi.

Gripas vīrusu ģenētiskais raksturojums

Filogenētiskā grupa	Vīrusu skaits	%
<i>A/H1N1pdm09A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) ^{b,c}	29	0,82
<i>A/H1N1pdm09A/South Africa/3626/2013</i> (apakšgrupa 6B)	5	0,15
<i>A/H3N2 A/Bolzano/7/2016</i> (apakšgrupa 3C.2a1)	2161	62,74
<i>A/H3N2 A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3C.2a) ^{a,b,c}	928	26,74
<i>A/H3N2 A/Switzerland/9715293/2013</i> (apakšgrupa 3C.3a)	1	0,03
<i>A/H3N2 A/Samara/73/2013</i> (apakšgrupa 3C.3)	31	0,91
<i>A(H3N2) A/Stockholm/28/2014</i> (subgroup 3C.3b)	1	0,03
<i>A/H3N2</i> , apakšgrupa nav noteikta	6	0,18
<i>B/Brisbane/60/2008</i> (<i>Victoria</i> līnija, apakšgrupa 1A) ^{a,b,c}	73	1,87
<i>B/Phuket/3073/2013</i> (<i>Yamagata</i> līnija, apakšgrupa 3) ^d	240	6,54
Kopā	3475	100,0

^a Sezonālās vakcīnas sastāvā Ziemeļu Puslodei 2016-2017. gada sezonai

^b Vakcīnas sastāvā Dienvidu Puslodei 2017. gada sezonā

^c Sezonālās vakcīnas sastāvā Ziemeļu Puslodei 2017-2018. gada sezonai

^d Četru komponentu vakcīnas sastāvā Ziemeļu un Dienvidu puslodei

Kopš sezonas sākuma testēti 2 310 gripas vīrusu uz jutību pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivir, zanamivir): 2 137 – *A/H3N2*, 31 – *A/H1N1pdm09* un 142 – *B tipa* gripas vīrusi. Viens *A/H3N2* gripas vīruss uzrādījis samazināto inhibīciju pret oseltamiviru, kā arī viens *A/H3N2* gripas vīruss uzrādījis samazināto jutību pret zanamiviru.

Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas 19 valstis piedalās projektā EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*) un ziņo par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Lielākajā daļā valstu bija novērots kopējās mirstības pieaugums iedzīvotājiem 65 un > gadu vecuma grupā, tomēr tagad tas, šķiet, ir normalizējies. Visaugstākie mirstības rādītāji sakrīta ar *A/H3N2* gripas vīrusa cirkulāciju. Tomēr vēl pārāgri izdarīt secinājumus par kopējo gripas ietekmi uz mirstību, jo gada sākumā vairākās valstīs bija novēroti auksti laika apstākļi, kas, iespējams, veicināja mirstības pieaugumu.

Agrīnā vakcīnas efektivitātes uzraudzība Somijā un Zviedrijā noteica gripas vakcīnas efektivitātes līmeni personām 65 un > gadu vecuma grupā – 26%. Nesen iegūtie vakcīnas efektivitātes rādītāji visās vecuma grupās pret *A/H3N2* gripas vīrusiem: Kanādā – 42%, ASV – 43% un Eiropā – 38% (saskaņā ar Zviedrijas un Somijas aprēķiniem sezonas sākumā).

Nemot vērā suboptimālu vakcīnas efektivitāti, visām riska grupām gripas aizdomu vai laboratoriski apstiprinātas gripas gadījumos ieteicama neatliekama neiraminidāzes inhibitoru lietošana, ideālā gadījumā 48 stundu laikā pēc simptomu parādīšanās, gan vakcinētām, gan nevakcinētām personām. Turklāt vienmēr būtu apsverama profilaktiska antivirālo līdzekļu lietošana augsta riska kontakta personām.

PVO rekomendētais pretgripas vakcīnas sastāvs 2017.–2018. gada sezonā Ziemeļu puslodē http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2017_18_north/en/

2017. gada 2. martā publicēts PVO ziņojums par vakcīnas sastāvu nākamajai 2017.-2018. gada sezonai. Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2017.-2018. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09*-līdzīgs vīruss;
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)*- līdzīgs vīruss;
- *B/Brisbane/60/2008*- līdzīgs vīruss;

Četru komponentu vakcīnā papildus jāiekļauj B tipa gripas *B/Phuket/3073/2013*- līdzīgs vīruss. Vakcīnas sastāvs līdzīgs sezonālajai vakcīnai Dienvidu puslodē 2017. gada sezonai.

Gripas profilakses ieteikumi iedzīvotājiem, izglītības iestādēm, darba devējiem, veselības aprūpes speciālistiem atrodami SPKC interneta vietnē – <https://www.spkc.gov.lv/lv/tavai-veselibai/infekcijas-slimibas/gripa/>.

Pasaules Veselības organizācijas ziņojums par situāciju pasaulē 01.05.2017.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Ziemeļu puslodes mērenā zonā gripas aktivitāte turpināja samazināties. Dienvidu puslodē mērenajā joslā saglabājās zema gripas aktivitāte. Visā pasaulē dominē gripas *A(H3N2)* un *B tipa* vīrusi, pēdējo nedēļu laikā pieaugot *B tipa* gripas vīrusu īpatsvaram.

- Ziemeļamerikā kopumā gripas aktivitāte turpināja samazināties. Kanādā joprojām visbiežāk nosaka *A(H3N2)* vīrusu, kam seko B gripas vīrusi; Meksikā tika konstatēti visi sezonālās gripas vīrusu veidi / apakštīpi; Amerikas Savienotajās Valstīs dominējošie bija B tipa gripas vīrusi.

- Eiropā gripas aktivitāte turpināja samazināties līdz zēmam līmenim, ar pārsvarā B tipa gripas vīrusu noteikšanu Ziemeļeiropā un Austrumeiropā. Gripai līdzīgu slimību (ILI) un smagas akūtas elpceļu infekcijas (SARI) rādītāji kopumā ir zēmi lielākajā daļā valstu.
- Ziemeļāfrikā saglabājās zēma gripas aktivitāte. Tunisija ziņoja par A(H3N2) gripas vīrusu noteikšanu.
- Rietumu Āzijā gripas aktivitāte turpināja samazināties ar dominējošo B tipa gripas vīrusu. SARI līmenis turpināja samazināties Gruzijā, bet saglabājās stabils Armēnijā. Omāna ziņoja par zēmu gripas aktivitāti ar dominējošo A(H1N1) pdm09 gripas vīrusu.
- Centrālajā Āzijā ILI un SARI turpināja samazināties; gripas vīrusu noteikšana arī bija zēma.
- Austrumu Āzijā turpināja ziņot par visu sezonas gripas veidu / apakštipu noteikšanu reģionā. Gan ziemeļu, gan dienvidu Ķīnā pēdējo nedēļu laikā pieaudzis noteikto A(H1N1) pdm09 gripas vīrusu skaits. Par B gripas vīrusu konstatēšanu turpināja ziņot Ķīnas dienvidos un Korejas Republikā; Ķīnas dienvidos dominē B tipa gripas *Victorija* līnijas vīrusi.
- Karību jūras un Centrālamerikas valstīs elpceļu vīrusu aktivitāte saglabājās zēma.
- Tropu Dienvidamerikā gripas aktivitāte ir nedaudz palielinājusies, kur pārsvarā cirkulē A(H3N2) vīrusi. Citu elpceļu vīrusu aktivitāte kopumā saglabājās zēma, izņemot, Kolumbiju, kur turpināja ziņot par respiratori sincitiālā vīrusa (RSV) paaugstinātu aktivitāti.
- Rietumu Āfrikā par zēmu gripas aktivitāti turpināja ziņot Kotdivuāra, Gana, Senegāla un Sjerraleone ar visu sezonālo gripas vīrusu veidu/apakštipu ko-cirkulāciju reģionā. Austrumu Āfrikā pēdējo nedēļu laikā tika ziņots par A(H3N2) un B tipa gripas vīrusu palielinātu noteikšanu Madagaskarā un Tanzānijā.
- Dienvidāzijā gripas aktivitāte samazinās. Indijā un Maldivu salās turpināja ziņot par A(H1N1) pdm09 gripas vīrusu. Pakistānā pēdējo nedēļu laikā tika ziņots par A(H3N2) sporādiskiem gadījumiem. Butānā gripas aktivitāte sāka samazināties ar cirkulējošo A(H3N2) un B tipa vīrusu.
- Dienvidaustrumu Āzijā gripas aktivitāte saglabājās zēma, reģionā tiek noteikti visi sezonālo gripas vīrusu veidi / apakštipi.
- Dienvidu puslodē mērenā zonā gripas aktivitāte bija starp-sezonu līmenī. Čīlē pēdējo nedēļu laikā gripai līdzīgu slimību (ILI) aktivitāte palielinājās, bet vēl nav sasniegusi sezonas sliekšni, kas ir līdzīgi iepriekšējo sezonu tendencēm.

Nacionālie Gripas Centri (NICs) un citas valsts gripas laboratorijas no 95 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet tīklam par laika periodu no 03.04.2017. līdz 16.04.2017. (dati uz 27.04.2017. 11:16:47 UTC). PVO GISRS laboratorijās šajā laika periodā pārbaudīti vairāk nekā 109 373 paraugi, no tiem 14 597 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem noteikti 6 108 (41,8%) A tipa un 8 489 (58,2%) B tipa gripas vīrusi; No A tipa gripas vīrusiem 1358 (42,5%) tipēti kā A(H1N1) pdm09 un 1834 (57,5%) kā A(H3N2). No raksturotiem B tipa gripas vīrusiem, 747 (49,3%) piederēja B-Yamagata celmam un 767 (50,7%) uz B-Victoria celmam.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Raina Nikiforova.

2016.–2017.gada AAEI un gripas monitoringa 18. nedēļā datus sniedza:

- 65 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 97440 – 4,9% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 37 vispārējās izglītības iestādes (brīvdiena)
 - 36 pirmsskolas izglītības iestādes (brīvdiena)
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par sniegto informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.